

ІНСТИТУТ НАУКОВИХ І ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
(М. ТЕРНОПІЛЬ)
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
КАФЕДРА ІСТОРІЇ І ПОЛІТОЛОГІЇ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА
(М. ТЕРНОПІЛЬ)

**СУСПІЛЬСТВО: ІСТОРІЯ,
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ,
ПРАКТИКА**

**Матеріали
Всеукраїнської науково-теоретичної конференції**

(Тернопіль, 18 червня 2004 р.)

*професор
наукової ради
проф. Велюк М. О.*

ФОРМУВАННЯ БАГАТОПАРТІЙНОСТІ В РОСІЇ

(Рівненський державний гуманітарний університет)

Наприкінці 1989 – на початку 1990р. на базі «неформальних» організацій в Росії почали утворюватись нові політичні партії, опозиційні до КПРС. Вони виникли не відразу, а формувались в процесі суспільного розвитку. Можна виділити наступні етапи даного процесу:

- виникнення неформальних суспільних об'єднань (1987-1988рр.). Виподовж 1987-1988рр. у великих містах виникли неформальні суспільні об'єднання у вигляді клубів, правозахисних груп і громадських ініціатив. У клубах, до яких в основному входили представники інтелігенції, обговорювались питання політики та культури.

- утворення протопартій (1988-1989рр.). Розвиток неформальних об'єднань призвів у 1988-1989рр. до утворення протопартій. Цей процес у 1989р. був прискорений виборами народних депутатів СРСР. Вперше виникла фракція, що об'єднала демократів та вимагала проведення реформ, на чолі якої стояли А.Сахаров і Б.Єльцин. Вибори 3'їзду народних депутатів продемонстрували новим суспільно-політичним об'єднанням, що, якщо вони прагнуть досягнути політичної ваги, то повинні об'єднатися в організації державного значення, тобто в партії. Однак це не були справжні партії у західному розумінні цього поняття, а протопартії. Вони могли розраховувати лише на підтримку своїх небагатых членів. У нових політичних партіях, як правило, домінувала інтелігенція, а їх лідери не мали політичного досвіду. Якщо декілька партій об'єднувались в партійні блоки, вони існували недовго – коаліції швидко розпадались.

- формування демократичних та комуністичних партій (1990-1991рр.). Закон про суспільні організації від 15 жовтня 1990р. створив правові передумови для виникнення багатопартійної системи, оскільки цю цього нові політичні партії формально діяли легально. Економістичні організації мали одну загальну мету – усунути КПРС із влади. Найбільш впливовим в даний період був політичний рух Демократична Росія», який виник в січні 1990р. Комуністичні діяльність реформування КПРС також створюють свої партії: РКП.

«Демократична платформа в КПРС», «Демократичний рух комуністів», «Комуністи за демократію», «Союз».

- між двома путчями: партіє будівляння в трикутнику «демократи-центристи-опозиціонери» (1991-1993рр.). Після того як фронтальна опозиція КПРС втратила сенс у зв'язку з її виходом з політичної сцени, почали формуватись нові політичні сили, які не входили в рамки існуючої до цих пір політичної схеми «демократи-комуністи»: вони займали центристську позицію. Опозиція тепер представляла собою широкий спектр політичних сил: ліві, праві та центристи.

- між виборами до Державної Думи: створення «партії влади» (1993-1996рр.). Процес партійного будівництва між виборами до Думи характеризувався спробами створення «партії влади». Восени 1994р. виникла ідея створити президентську партію. У 1995р. політичне керівництво створює два нових президентських блоки: правоцентристський та лівоцентристський. Лівоцентристський передвиборчий блок очолив І.Рибкін, а правоцентристський, який отримав назву «Наш дім – Росія», В.Черномірдин. Однак дана спроба провалилась: блок І.Рибкіна зазнав поразки на виборах до Державної Думи в грудні 1995р., а блок В.Черномірдіна пройшов у парламент і сформував там свою фракцію.

- після других виборів до Державної Думи: виникнення нових політичних сил (1995-2000рр.). Після виборів до Державної Думи 1995р. політичний спектр Росії поповнюється новими партіями: «Єдність», «Вся Росія», Союз правих сил та інші.